

Vashti: Victim or Villain?

Sara Frieberg • msf@yih.org

1. משנה מגילה ב'ג'

...ומהיכן קורא אדם את המגלה ויוצא בה ידי חובתו, רבי מאיר אומר, כלה. רבי יהודה אומר, מאיש יהודי (אסתר ב ה). רבי יוסי אומר, מאחר הדברים האלה (אסתר ג:א):

1. Mishnah Megillah 2:3

... Beginning from where must a person read the Megilla in order to fulfill his obligation? Rabbi Meir says: all of it. Rabbi Yehuda says: from a certain Jew” (Esther 2:5). Rabbi Yosei says: From “After these things” (Esther 3:1).

2. מגילה י"ב א-ב

“גם ושתי המלכה עשתה משתה נשים בית המלכות”. “בית הנשים” מיבעי ליה! אמר רבא: שניהן לדבר עבירה נתכוונו... “ביום השביעי כטוב לב המלך ביין”. אטו עד השתא לא טב לביה בחמרא? אמר רבא: יום השביעי שבת היתה. שישראל אוכלין ושותין — מתחילין בדברי תורה ובדברי תשבחות. אבל אומות העולם שאוכלין ושותין — אין מתחילין אלא בדברי תפילות. וכן בסעודתו של אותו רשע, הללו אומרים: מדיות נאות, והללו אומרים: פרסיות נאות. אמר להם אחשוורוש: כלי שאני משתמש בו, אינו לא מדיי ולא פרסי אלא כשדיי, רצונכם לראותה? אמרו לו: אין, ובלבד שתהא ערומה. שבמדה שאדם מודד — בה מודדין לו, מלמד שהיתה ושתי הרשעה מביאה בנות ישראל ומפשיטתן ערומות ועושה בהן מלאכה בשבת. היינו דכתיב: “אחר הדברים האלה כשוק חמת המלך אחשוורוש זכר את ושתי ואת אשר עשתה ואת אשר נגזר עליה”, כשם שעשתה — כך נגזר עליה.

“ותמאן המלכה ושתי”. מכדי פריצתא הוא, דאמר מר: שניהן לדבר עבירה נתכוונו, מאי טעמא לא אתאי? אמר רבי יוסי בר חנינא: מלמד שפרחה בה צרעת. במתניתא תנא: [בא גבריאלי ועשה לה זנב]. “ויקצף המלך מאד”. אמאי דלקה ביה כולי האי? אמר רבא, שלחה ליה: בר אהוריריה דאבא, אבא לקבל אלפא חמרא שתי ולא רוי, והוא גברא אשתטי בחמריה, מיד: “וחמתו בערה בו”.

2. Megillah 12a-b

“Also Vashti the queen made a feast for the women, in the royal house, which belonged to King Ahasuerus” (Esther 1:9). The Gemara questions why she held the feast in the royal house, a place of men, rather than in **the women’s house**, where it **should have been**. Rava said in response: **The two of them had sinful intentions**. Ahasuerus wished to fornicate with the women, and Vashti wished to fornicate with the men... The verse states: “**On the seventh day, when the heart of the king was merry with wine**” (Esther 1:10). The Gemara asks: **Is that to say that until now his heart was not merry with wine?** Did it take seven days for him to achieve merriment? **Rava said: The seventh day was Shabbat**, when the difference between the Jewish people and the gentiles is most apparent. On Shabbat, **when the Jewish people eat and drink, they begin** by occupying themselves **with words of Torah and words of praise** for God. **But the nations of the world, when they eat and drink, they begin only with words of licentiousness**. The Gemara continues to detail what occurred at the feast. **So too, at the feast of that wicked man, Ahasuerus, when the men began to converse, some said: The Median women are the most beautiful, while others said: The Persian women are the most beautiful. Ahasuerus said to them: The vessel that I use, i.e., my wife, is neither Median nor Persian, but rather Chaldean. Do you wish to see her? They said to him: Yes, provided that she be naked**, for we wish to see her without any additional adornments. The Gemara comments: Vashti was punished in this humiliating way **for it is with the measure that a man measures** to others **that he himself is measured**. In other words, God punishes individuals in line with their transgressions, measure for measure. **This teaches that the wicked Vashti**

would take the daughters of Israel, and strip them naked, and make them work on Shabbat. Therefore, it was decreed that she be brought before the king naked, on Shabbat. This is as it is written: “After these things, when the wrath of King Ahasuerus was appeased, he remembered Vashti, and what she had done, and what was decreed against her” (Esther 2:1). That is to say, just as she had done with the young Jewish women, so it was decreed upon her. The verse states: “But the queen Vashti refused to come” (Esther 1:12). The Gemara asks: Since she was immodest, as the Master said above: The two of them had sinful intentions, what is the reason that she did not come? Rabbi Yosei bar Hanina said: This teaches that she broke out in leprosy, and therefore she was embarrassed to expose herself publicly. An alternative reason for her embarrassment was taught in a *baraita*: The angel Gabriel came and fashioned her a tail. The verse continues: “Therefore the king was very wrathful, and his anger burned in him” (Esther 1:12). The Gemara asks: Why did his anger burn in him so greatly merely because she did not wish to come? Rava said: Vashti not only refused to come, but she also sent him a message by way of a messenger: You, son of my father’s stableman [*ahuriyyare*]. Belshazzar, my father, drank wine against a thousand men and did not become inebriated, as the verse in Daniel (5:1) testifies about him: “Belshazzar the king made a great feast to a thousand of his lords, and drank wine before the thousand”; and that man, referring euphemistically to Ahasuerus himself, has become senseless from his wine. Due to her audacity, immediately “his anger burned in him” (Esther 1:12).

3. רש"י על אסתר א' י"ב:א'

וּתְמָאן הַמְלָכָה וְשָׂתִי. רַבּוּתֵינוּ אָמְרוּ: לְפִי שִׁפְרוּחָה בָּהּ צָרַעַת כְּדִי שִׁתְּמָאן וְתִהְרַג. לְפִי שֶׁהִיְתָה מְפֹשֶׁטֶת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל עֲרֻמוֹת וְעוֹשָׂה בְהֵן מְלָאכָה בְּשַׁבָּת, נִגְזַר עָלֶיהָ שִׁתְּפֹשֶׁט עֲרָמָה בְּשַׁבָּת:

3. Rashi on Esther 1:12:1

Queen Vashti refused. Our Rabbis said because leprosy broke out on her, so that she should refuse and be executed. Because she would force Jewish girls to disrobe and make them do work on Shabbos, it was decreed upon her to be stripped naked on Shabbos.

4. מגילה י"ב

וְשָׂתִי הִרְשָׁעָה בַת בְּנוֹ שֶׁל נְבוּכַדְנֶצַּר הַרְשָׁע שֶׁשָּׂרַף רְפִידַת בֵּית ה', דְּכָתִיב: "רְפִידַתוֹ זָהָב".

4. Megillah 10b

...the wicked Vashti. the daughter of the son of the wicked Nebuchadnezzar, who burned the ceiling [*saraf refidat*] of the House of God, as it is written: “Its top [*refidato*] of gold” (Song of Songs 3:10).

5. אסתר רבה ג' י"ד

(יד) וּתְמָאן הַמְלָכָה וְשָׂתִי (אסתר א, יב), שִׁלְחָה וְאָמְרָה לוֹ דְּבָרִים שֶׁהֵן נוֹגְעִין בְּלִבּוֹ, אָמְרָה לוֹ אִם רוֹאִין אוֹתִי נָאָה, הֵן נוֹתְנִין עֵינֵיהֶם לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בִּי וְהוֹרְגִים אוֹתְךָ, וְאִם רוֹאִין אוֹתִי כְּעוֹרָה, אֶת מִתְגַּנֶּה בִּי. רַמְזָתוֹ וְלֹא נִרְמַז עֲקֻצָתוֹ וְלֹא נִעְקָץ, שִׁלְחָה וְאָמְרָה לוֹ קוֹמִים אִיסְטַבְּלָאֲטִי שֶׁל בֵּית אָבָא הֵייתָ וְהֵייתָ לְמוֹד לְהִיּוֹת מְכַנִּים לְפָנֶיהָ נְשִׁים זוֹנוֹת עֲרֻמוֹת, וְעַכְשָׁיו שֶׁנִּכְנַסְתָּ לְמַלְכוּת לֹא חֲזַרְתָּ מִקְלָקוּלָהּ, רַמְזָתוֹ וְלֹא נִרְמַז עֲקֻצָתוֹ וְלֹא נִעְקָץ.

5. Esther Rabbah 3:14

(14) “Queen Vashti refused to come at the king’s word by means of the officials, and the king was very angry, and his fury burned within him” (Esther 1:12). She sent and said to him things that upset him. She said to him: ‘If they consider me beautiful, they will set their sights

on taking advantage of me and will kill you. If they consider me ugly, you will be demeaned because of me.' She alluded, but he did not grasp the allusions; she provoked him, but he was not provoked. She sent and said to him: 'Weren't you the stable boy of my father's house, and you were accustomed to bringing naked prostitutes before you, and now that you have ascended to the throne, you have not abandoned your corruption.' She alluded, but he did not grasp the allusions; she provoked him, but he was not provoked.

6. אסתר רבה ג'ב'

... ארבע נשים נטלו ממשלה בעולם, ואלו הן, איזבל ועתליה מישראל, ושמירמית וישתי מאמות העולם.

6. Esther Rabbah 3:2

... four women took the reins of power in the world: Jezebel and Atalya from Israel, and Shemiramit and Vashti from the nations of the world.

7. מלכים א כ"א:כ"ה

(כה) רק לא־היה כאחאב אשר התמכר לעשות הרע בעיני ה' אשר־הסתה אתו איזבל אשתו:

7. I Kings 21:25

(25) Indeed, there never was anyone like Ahab, who committed himself to doing what was displeasing to the LORD, at the instigation of his wife Jezebel.

8. מלכים ב י"ג

(יג) ויהוא מצא את־אחי אחזיהו מלך־יהודה ויאמר מי אתם ויאמרו אחי אחזיהו אנחנו ונרד לשלום בני־המלך ובני הגבירה:

8. II Kings 10:13

(13) Jehu came upon the kinsmen of King Ahaziah of Judah. "Who are you?" he asked. They replied, "We are the kinsmen of Ahaziah, and we have come to pay our respects to the sons of the king and the sons of the queen mother."

9. מלכים ב י"א:א'

(א) ועתליה אם אחזיהו (וראתה) [ראתה] כי מת בנה ותלקם ותאבד את כל־זרע הממלכה:

9. II Kings 11:1

(1) When Athaliah, the mother of Ahaziah, learned that her son was dead, she promptly killed off all who were of royal stock.

10. שמואל ב ו'כ'

(כ) וישב דוד לברך את־ביתו {ס} ותצא מיכל בת־שאול לקראת דוד ותאמר מה־נכבד היום מלך ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות עבדיו כהגלות נגלות אחד הרקים:

10. II Samuel 6:20

(20) David went home to greet his household. And Michal daughter of Saul came out to meet David and said, "Didn't the king of Israel do himself honor today—exposing himself today in the sight of the slavegirls of his subjects, as one of the riffraff might expose himself!"

11. מלכים א ד'א'ח'

(א) וְאֶת־בֵּיתוֹ בָּנָה שְׁלֹמֹה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְכַל אֶת־כָּל־בֵּיתוֹ: (ב) וַיִּבֶן אֶת־בֵּית יְיָ יַעַר הַלְּבָנוֹן מֵאָה אַמָּה אָרְכוֹ וְחֲמִשִּׁים אַמָּה רָחְבּוֹ וְשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתוֹ... (ח) וּבֵית יַעֲשֶׂה לְבַת־פַּרְעֹה אֲשֶׁר לָקַח שְׁלֹמֹה כְּאֹלָם הַזֶּה:

11. I Kings 7:1-8

(1) And it took Solomon thirteen years to build his palace, until his whole palace was completed.
(2) He built the Lebanon Forest House with four rows^a of cedar columns, and with hewn cedar beams above the columns. Its length was 100 cubits, its breadth 50 cubits, and its height 30 cubits.... Solomon also constructed a palace like that portico for the daughter of Pharaoh, whom he had married.

12. מלבי"ם על אסתר א':י"ב'

ביום השביעי, ולמען יניח זאת ליסוד מוסד ואבן הראשה שושתי אין לה חלק במלכות, ומלכותו היא מצד הכבוש לבד שע"ז ישיג מגמתו להיות מולך ממלכה בלתי מוגבלת, התחכם במה שצוה להביא ושתי לפניו, להראות שלא מצד יחוסה לקחה, רק מצד שיפת מראה היא, לא זולת זה, כי יחוס מלכותה נפסק בעת הכבוש והערים להוציא זה לאור בחמשה עינים:
א. שצוה למהומן וכו' שבעת הסריסים שאם היתה נחשבת כמולכת בפני עצמה, איך יובילוה ע"י הסריסים הלא ראוי שיצאו לקראתה כל שרי המלוכה:
ב. שגם לא בחר שתבא ע"י הסריסים המשרתים אותה, רק ע"י הסריסים **המשרתים את פני המלך אחשורוש**, שזה שפלות גדול לפניה, שמחשיבה אחת מפילגשיו, אשר סריסיו יביאוה לפניו:

13. אבן עזרא על אסתר א':י"ב'

...והמלך צוה להראות יופי המלכה ג"כ מנהג ארץ אדום, ויתכן היות ושתי ממלכות שמנהג הנשים להסתתר או חשבה שהוא שכור.

14. רלב"ג אסתר א':י"ב:א'

ותמאן המלכה לבא בדבר המלך אשר ביד הסריסים. אמר כי אף על פי שאמרו לה זה בשם המלך אלו הסריסים שהיה ראוי שתאמין בדבריהם כי הם מהמלך הנה עם כל זה מאנה לבא למלאות מצות המלך. ואפשר שיהיה הרצון בזה כי היא לא רצתה לבא בדבר המלך מפני היותו ביד הסריסים כי לגאותה היתה רוצה שישלח לה אחשורוש שרים רבים נכבדים מאלה:

15. רלב"ג אסתר ב':א':א'

זכר את ושתי ואת אשר עשתה ואת אשר נגזר עליה. יתבאר מהנמשך מזה שהוא זכר את ושתי ויפיה והיה דואג על שנהרגה כי אשר עשתה לא היה באופן שיהיה ראוי לגזור עליה מה שנגזר כי עשתה זה לצניעות ולפי שנערי המלך משרתיו הרגישו שהמלך היה דואג עליה ליפיה נתנו לו עצה לקבוץ כל נערה בתולה טובת מראה אל שושן הבירה אל בית הנשים ויבחר מהן אחת [אשר] תיטב בעיניו והיא תמלוך תחת ושתי: